

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Моніторинг земель і їх охорона

Освітня програма Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “23” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Моніторинг земель і їх охорона
Освітня програма	Агрономія
Спеціальність	201 Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	4 курс / 8 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 32 год. Практичні заняття – 28 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Моніторинг земель і їх охорона» для підготовки фахівців ОР «бакалавр» за спеціальністю «Агрономія» передбачає вивчення студентами актуальних питань щодо: критеріїв і нормативів для оцінки екологічного стану земельних ресурсів та виявлення кризових ситуацій; моніторингу земель кризового стану та земель з аномальними явищами.

Мета та цілі курсу:

Мета курсу: ознайомлення студентів з сучасним станом і проблемами моніторингу земель в Україні і за кордоном, видами моніторингу земель, його нормативною базою і функціонуванням; придбання необхідних теоретичних знань, методичних прийомів і практичних навиків за визначенням і розподілом негативних процесів, що роблять негативний вплив на якісний стан земельного фонду.

Завданням вивчення дисципліни є освоєння методики проведення робіт по своєчасному виявленню змін структури земельного фонду і стану видів земель, їх оцінці, прогнозу і виробленню рекомендацій по запобіганню і усуненню наслідків негативних процесів; інформаційному забезпеченню державного земельного кадастру, раціональному використанню землі, контролю за використанням і охороною земель.

Компетентності:

ІК Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК7. Здатність застосовувати знання в практичній ситуації;

ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності;

ЗК9. Здатність до пошуку оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 10. Здатність працювати в команді;

ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки

СК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані в галузях сільськогосподарського виробництва

СК6. Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії

СК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, за прийняття рішень у конкретних

виробничих умовах

Програмні результати навчання:

ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти

ПРН5. Проводити літературний пошук українською та іноземною мовою та аналізувати і отриману інформацію

ПРН 6. Демонструвати знання і розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії

ПРН 9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів і збереження природного різноманіття

ПРН 10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи в галузі агрономії

ПРН 11 Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов

ПРН 16. Організовувати результативні і безпечні умови роботи

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Вступ. Сутність моніторингу земель.	Мета, завдання, функції та принципи здійснення моніторингу земель.	Тестування за темою. Виконання самостійної роботи.
2.	Державний контроль за використанням та охороною земель.	Державна політика управління у сфері раціонального використання та охорони земель. Загальнодержавна програма використання та охорони земель. Основні принципи здійснення державного контролю за використанням та охороною земель. Державне управління охорони довкілля;	Тестування за темою. Виконання самостійної роботи.
3.	Зміст і структура моніторингу земель.	Зміст моніторингу земель. Загальнодержавна програма використання та охорони земель. Ведення моніторингу земель. Управління моніторингу земель.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
4.	Моніторинг земель на різних ієрархічних рівнях.	Види моніторингу земель. Рівні організації та ведення моніторингу земель. Напрями моніторингу земель за антропогенними навантаженнями.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
5.	Земельний фонд	Земельний фонд України. Багатоцільове	Тестування за

	України як об'єкт моніторингу земель.	використання земельних ресурсів. Земля, як головний засіб виробництва в сільському господарстві.	темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
6.	Нормативи моніторингу оцінки ерозійної небезпеки.	Оцінка екологічного стану земельних ресурсів. Нормативи для оцінки ерозійної небезпеки. Експертна оцінка стану земельних ресурсів.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
7.	Моніторинг кризових ситуацій, щодо ґрунтів з надмірним розвитком ерозії.	Стан розвитку ерозійних процесів. Заходи поліпшення екологічної ситуації. Визначення типу кризової ситуації.	Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
8.	Екологічний моніторинг земель, щодо їх пестицидного та радіаційного забруднення.	Екологічний моніторинг земель, забруднених пестицидами. Техногенне забруднення ґрунтів. Визначення кількості шкідливих речовин у навколишньому середовищі.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
9.	Програми моніторингу, перспективи його розвитку.	Актуальні завдання розвитку моніторингу ґрунтів в Україні. Особливості моніторингу за кордоном. Технічне забезпечення наземних методів систематичного контролю. Дистанційні методи зонування. Дистанційний моніторинг.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
10.	Охорона та раціональне використання земель.	Стан земельних ресурсів України та основні вимоги щодо їх охорони та раціонального використання. Завдання охорони земель та сучасні екологічні проблеми сучасного землекористування. Законодавство України у галузі охорони земель. Основні напрями охорони земель України.	Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-

Практичне заняття	50
Самостійна робота	-
Індивідуальне завдання	-
Екзамен (у 8 семестрі).	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		-
Практичні з-тя						10		10		10		10		10				50
Самостійна р-та																		
Індивідуальні завдання																		
Залік																	50	50
Всього за тиж-нь						10		10		10		10		10			50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Кабінет 106, 35 м ²	Мультимедійний проектор, 1 шт Мультимедійний екран, 1 шт
Література	
1. Добряк Д.С., Канаш О.П., Розумний І.А. Класифікація та екологічнобезпечне використання сільськогосподарських земель. Наукова монографія. К.: Ін-ут Землеустрою УААН, 2001. 309 с. 2. Закон України “Про охорону земель” № 962–IV: Прийнятий 19 червня 2003 року // Офіц. Вісн.2003.№ 29.С. 1431. 3. Земельний кодекс України. Л.: НВФ,, Українські технології”, 2001.80 с. 4. Земельні ресурси України / За ред. В.В. Медведєва, Т.М. Лактіонової. К.: Аграрна наука, 1998.150 с. 5. Клименко М.О., Прищепа А.М., Вознюк Н.М. Моніторинг довкілля. Навчальний посібник. Рівне: УДУВГП, 2004. 232 с. 6. Ковальчук М.С. Моніторинг та охорона земель: курс лекцій. К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. 76 с. 7. Козловський Б.І. Меліоративний стан осушуваних земель західних областей України. Л.: Євросвіт, 2005. 420 с. 8. Моніторинг довкілля. Навчально – методичний посібник / За ред.. С.Х Кубланова. К. Мінекобезпеки, 1998. 92 с. 9. Моніторинг земель кризового стану. Львів: ЛДАУ, 1996.40 с. 10. Охорона ґрунтів: Підручник / М.К. Шикла, О.Ф.Гнатенко, Л.Р. Петренко, М.В. Капштик. 2-ге вид., випр. К.: Т-во Знання”, КОО, 2004. 398 с. 11. Патица В.П., Тараріко О.Г. Агроекологічний моніторинг та паспортизація сільськогосподарських земель. К.: Фітосоціоцентр, 2002. 296 с. 12. Позняк С.П., Красєха Є.Н., Кіт М.Г. Картографування ґрунтового покриву. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 500 с. 13. Родючість ґрунтів: Моніторинг і управління / За ред. В.В. Медведєва. К.: Урожай,	

1992. 246 с.

14. Сохнич А.Я. Моніторинг земель з аномальними явищами. Львів: ЛДАУ, 1997.23 с.

15. Сохнич А.Я. Моніторинг земель. Львів: ЛДАУ, 1997.131 с.

16. Сохнич А.Я., Гнаткович Д.І. Система моніторингу земель. Львів: ЛДАУ, 1996.30 с.

17. Моніторинг земель в системі управління земельними ресурсами: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / А.Я. Сохнич, А.М. Шворак, Л.В. Кисіль. Використання, оцінка та впорядкування земель: Пр. / ЛДСГІ. Л., 2005. С. 41-47.

7. Контактна інформація

Кафедра лісового і аграрного менеджменту	Факультет природничих наук вул. Галицька, 201 каб. 206, 107 тел. (0342) 59-61-66 (0342) 59-61-72 сайт: https://kag.pnu.edu.ua/ E-mail: klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Турак Олег Юрійович Волощук Мирослав Дмитрович

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять є обов'язковим. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. За умови відсутності студента на практичних

	заняттях, отримання негативної оцінки або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У випадку порушень і зловживань (невідвідування занять більше 50% часу – недопущення до екзамену)
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Додаткові бали	Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.